

KІK: найчастіші запитання та практичні відповіді

Контрольовані іноземні компанії (KІK) породжують багато практичних питань, на які не завжди достатньо загального пояснення правил KІK.

На цій сторінці Компанія «Вікторія» зібрала питання, які **найчастіше виникали у клієнтів у процесі практичної роботи з KІK-звітністю**: від визначення контролюючої особи та строків подання Звіту до іноземної фінансової звітності, CRS, фактичного контролю та зарахування податків, сплачених за кордоном.

Відповіді актуалізовано з урахуванням правил, що застосовуються у 2026 році. Для конкретної іноземної структури висновок може залежати від юрисдикції, структури володіння, фінансової звітності та фактичних обставин контролю.

Супровід KІK: повідомлення, звітність та консультації

Хто і коли звітує про KІK

1. Хто має обов'язок подавати Повідомлення та Звіт про KІK?

Звіт про KІK подає **контролююча особа – резидент України**. Нею може бути фізична або юридична особа.

За загальним правилом контролюючою визнається особа, яка:

- володіє часткою в іноземній юридичній особі у розмірі більше ніж 50%;
- володіє часткою більше ніж 10%, якщо декілька резидентів України сукупно володіють 50% і більше такої іноземної компанії;
- окремо або разом із пов'язаними особами – резидентами України здійснює фактичний контроль над іноземною компанією.

Повідомлення про КІК подається не щороку, а у зв'язку з відповідними подіями: набуттям або відчуженням частки, початком чи припиненням фактичного контролю та в інших передбачених правилами КІК випадках.

Тому Повідомлення про КІК і щорічний Звіт про КІК не слід ототожнювати.

2. Як визначається звітний період для КІК?

Звітним періодом для цілей КІК є календарний рік або інший звітний період самої іноземної компанії, який закінчується протягом відповідного календарного року.

Першим звітним роком застосування українських правил КІК став 2022 рік.

3. Коли фізична особа подає Звіт про КІК у 2026 році?

Фізична особа – контролююча особа подає Звіт про КІК одночасно з річною декларацією про майновий стан і доходи.

За 2025 звітний рік граничний строк для фізичних осіб у 2026 році – **до 1 травня 2026 року, тобто не пізніше 30 квітня 2026 року.**

Якщо своєчасно подано скорочений Звіт про КІК, повний Звіт за 2025 рік необхідно подати до **31 грудня 2026 року.**

4. У який строк потрібно подати Повідомлення про КІК?

Повідомлення подається протягом **60 календарних днів** з дня відповідної події.

Зокрема, це може бути набуття частки в іноземній компанії, початок здійснення фактичного контролю, відчуження частки або припинення контролю.

Фінансова звітність та форма Звіту про КІК

5. Чи потрібна іноземна фінансова звітність для подання Звіту про КІК?

Так. До Звіту про КІК за загальним правилом додаються

належним чином завірені копії фінансової звітності іноземної компанії, які підтверджують показники її прибутку за відповідний звітний період.

Фінансова звітність є одним із ключових джерел даних для заповнення самого Звіту та аналізу можливості звільнення прибутку КІК від оподаткування.

6. Що робити, якщо фінзвітність КІК за кордоном складається пізніше українського строку подання декларації?

Правила КІК враховують таку ситуацію.

Якщо граничний строк підготовки фінансової звітності в іноземній юрисдикції закінчується пізніше українського строку подання декларації, відповідні копії фінансової звітності можуть бути подані разом із декларацією за наступний звітний період.

Однак необхідно окремо визначити, чи є достатні дані для заповнення самого Звіту про КІК, чи доцільно використовувати скорочену форму.

7. Якщо до строку подання декларації немає всіх даних для Звіту про КІК, що робити?

У передбачених правилами КІК випадках можна подати скорочений Звіт про КІК.

Це не звільняє від подання повного Звіту. Після отримання необхідної фінансової інформації потрібно підготувати повну форму у встановлений строк.

Для звітності за 2025 рік повний Звіт після своєчасного скороченого подається до 31 грудня 2026 року.

8. У якій формі подається Звіт про КІК?

Звіт подається окремо щодо кожної контрольованої іноземної компанії та в електронній формі.

Якщо одна контролююча особа контролює декілька КІК, щодо кожної з них формується окремий Звіт.

Відповідальність та прострочена КІК-звітність

9. Яка відповідальність передбачена за неподання або несвоєчасне подання Звіту про КІК?

Податкове законодавство передбачає значні фінансові санкції за порушення правил КІК.

Зокрема, за неподання Звіту базова санкція визначається через 100 прожиткових мінімумів для працездатної особи, встановлених на 1 січня відповідного звітного року. За несвоєчасне подання передбачена санкція за кожний календарний день прострочення з установленим максимальним обмеженням.

Однак для порушень, вчинених у період дії воєнного стану, діє спеціальний перехідний режим, тому фактичну можливість застосування санкцій необхідно оцінювати з урахуванням цих правил.

10. Чи застосовуються штрафи за порушення КІК-звітності, допущені під час воєнного стану?

Для порушень, вчинених з 1 січня 2022 року та протягом дії воєнного стану, законодавством передбачено спеціальне правило.

За визначені порушення правил КІК штрафні санкції не застосовуються за умови, що контролююча особа виконає відповідні обов'язки протягом **шести місяців після припинення або скасування воєнного стану**.

Тому відсутність санкції на поточному етапі не означає, що сам обов'язок подати Звіт, Повідомлення або інші необхідні документи припинився.

Фактичний контроль та нестандартні ситуації

11. Чи стає директор іноземної компанії контролюючою особою КІК лише через свою посаду?

Не обов'язково.

Саме виконання посадових обов'язків директора чи іншої

посадової особи відповідно до установчих документів іноземної компанії не означає автоматичного визнання такої особи фактичним контролером.

Аналогічний підхід застосовується до адвокатів, аудиторів, бухгалтерів та інших професійних фахівців, які діють в інтересах компанії відповідно до професійних стандартів.

Інша ситуація виникає, коли такі особи фактично виконують обов'язкові вказівки конкретної фізичної особи. Тоді питання фактичного контролю необхідно аналізувати вже щодо такої фізичної особи.

12. Чи потрібно подавати Звіт щодо КІК, зареєстрованої в російській федерації?

Сам факт реєстрації іноземної компанії у російській федерації автоматично не припиняє обов'язки контролюючої особи за правилами КІК.

На практиці можуть виникати ситуації фактичної втрати доступу до компанії, документів або можливості впливати на її діяльність. Такі обставини потребують окремого правового аналізу.

У індивідуальній податковій консультації 2024 року ДПС займала позицію, що Податковий кодекс не встановлює окремого механізму автоматичного визнання втрати контролю лише через такі обставини. Водночас ІПК має індивідуальний характер, тому конкретну ситуацію слід оцінювати окремо.

13. Чи потрібно перекладати, апостилювати або нотаріально посвідчувати фінансову звітність КІК?

За роз'ясненнями ДПС, чинні правила не встановлюють загальної вимоги перекладати українською мовою фінансову звітність КІК, складену іноземною мовою, а також не вимагають її апостилювання чи нотаріального посвідчення саме для подання разом зі Звітом про КІК.

Водночас до Звіту повинна додаватися **належним чином**

завірена копія фінансової звітності. Тому вимоги до засвідчення копії та вимоги до перекладу чи нотаріального посвідчення – це різні питання.

KІК, CRS та міжнародний обмін інформацією

14. Які країни беруть участь в автоматичному обміні інформацією CRS?

Перелік юрисдикцій, з якими Україна здійснює автоматичний обмін інформацією про фінансові рахунки за стандартом CRS, змінюється.

Тому ми не рекомендуємо фіксувати на цій сторінці конкретну кількість країн. Актуальний Перелік Підзвітних юрисдикцій публікується Державною податковою службою України.

З 1 липня 2026 року в Україні також застосовуються оновлені правила **CRS 2.0**.

KІК, декларація та податки, сплачені за кордоном

15. Що робити, якщо до строку подання декларації немає документів про іноземний дохід або сплачений за кордоном податок?

Фізична особа може подати до контролюючого органу за своєю податковою адресою заяву про перенесення строку подання декларації про майновий стан і доходи **до 31 грудня року, наступного за звітним**.

Цей механізм застосовується, коли відсутні належним чином оформлені підтвердні документи щодо іноземного доходу або податку, сплаченого в іншій державі.

Якщо фізичній особі – контролюючій особі перенесено строк подання декларації з цієї підстави, ДПС роз'яснює, що Звіт про KІК та відповідний додаток подаються одночасно з такою декларацією у межах перенесеного строку.

16. Коли сплачуються ПДФО та військовий збір, якщо строк

подання декларації перенесено до 31 грудня?

Якщо граничний строк подання декларації правомірно перенесено до 31 грудня через відсутність підтвердних документів щодо іноземних доходів, податкові зобов'язання, зазначені в такій декларації, сплачуються протягом **10 календарних днів після останнього дня відповідного граничного строку**.

17. Чи можна зарахувати в Україні податок, уже сплачений за кордоном?

За наявності відповідної міжнародної угоди та необхідних підтвердних документів сума ПДФО в Україні може бути зменшена на податок, сплачений за кордоном, у межах установлених правил.

Для підтвердження зазвичай необхідна довідка компетентного державного органу іноземної країни про суму сплаченого податку, а також базу та/або об'єкт оподаткування.

Вимоги щодо легалізації такого документа залежать від міжнародних договорів та країни його видачі.

Водночас податок, сплачений за кордоном, не зменшує українське зобов'язання з військового збору.

Не знайшли свого питання?

Правила КІК застосовуються до дуже різних корпоративних структур, тому однаковий відсоток володіння або однакова країна реєстрації ще не означають однакових податкових наслідків.

Якщо у процесі нашої практики виникатимуть нові питання, які регулярно повторюються у клієнтів, ми доповнюватимемо цю сторінку новими практичними відповідями.

Супровід повідомлень та звітності КІК

Податкові консультації щодо міжнародного оподаткування

Потрібна консультація щодо КІК?

Для попереднього аналізу повідомте країну реєстрації іноземної компанії, розмір вашої прямої або опосередкованої частки, дату її набуття та наявність фінансової звітності КІК.

Компанія «Вікторія»

+38 (050) 404-87-30

+38 (098) 793-77-77

office@vg.ua

Звернутися щодо КІК